

Catalunya Nova

Preus de subscripció

ANY VII

Tarragona, diumenge 9 febrer de 1913

NÚM. 288

CONDICIONS

Trimestre. 150 pessetes

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: MENDEZ NUÑEZ, 6, BAIXOS

Els treballs se publiquen baix la responsabilitat de llurs autors.-No's retornen els originals.

PER L'UNITAT DE L'IDIOMA

Per fi, la nostra Llengua Catalana ha arribat a la seva unitat ortogràfica de tant temps sentida, de tant temps anelada.

El benemèrit «Institut d'Estudis Catalans», pels seus seriosos i profunds treballs filològics, ha donat a publicitat les normes ortogràfiques per a les quals s'hauran de regir d'ara en avant tots els escriptors de la nostra terra que escrigan en català.

El nostre setmanari s'hi adhereix amb entusiasme, i a començar avui estableix la nova ortografia, recomanant de pas a tots els nostres col·laboradors i companys que sovint ens honoren amb l'enviament de distints treballs, ho vulguen tenir en compte al escriure, car de totes maneres CATALUNYA NOVA al publicar els llurs escrits ho farà a la feia de la nova ortografia.

Aquí ara les Normes Ortogràfiques adoptades:

Quan l'Institut d'Estudis Catalans va constituir la Secció Filològica, la diversitat de criteris i d'escrites que en la publicació de tota mena de treballs catalans s'expressa per les normes ortogràfiques més variades, encara se reflectia en les mateixes publicacions de l'Institut. Cada impremta i cada autor tenia les seves exigències, i encara que dues o tres orientacions generals anaven consolidant-se i en part compenetrant-se, no podia preveure's un acord espontani.

La creació de la Secció Filològica d'aquest Institut implicava ja naturalment l'existència d'un centre especialitzat d'estudis que havia d'esdevenir el nucli iniciador dels treballs per a la redacció de normes ortogràfiques comunes a totes les Seccions i per a totes les publicacions de l'Institut, i la Diputació de Barcelona al crear-la li assignava ja en el mateix acte aquesta missió enlairada. Un cop enunciat el pensament va imposar-se per si sol: evidentment era possible, en l'estat present de la producció literària catalana, arribar a la formació de normes ortogràfiques fonamentals que donessin una solució nacionalment acceptable a un nombre de qüestions suficient per a constituir sòlid cos de doctrina.

L'Institut va disposar-se a realitzar aquest treball amb l'intent d'utilitzar-lo en les seves publicacions. El procediment seguit demostra un gran seny, una fe tranquil·la i una ferma perseverància. Elements de les Seccions Històrica i de Ciències s'organitzaren els individus de la Secció Filològica per a constituir la Ponència ortogràfica, i aquesta, partint del programa de qüestions proposat per un dels seus membres de fa molt temps acreditat en aquesta mena d'estudis, comença una llarga i acurada deliberació, acabada amb la publicació d'un primer projecte, deixat per algú temps a nou estudi de Ponents. Tres redaccions successives foren el resultat dels nous treballs abans que la Ponència presentés les Normes a la deliberació de l'Institut, en plè. Un Reglament aprovat a propòsit estableix la forma de les votacions de l'Institut i el temps que haurà de passar de l'una a l'altra.

Les Normes ortogràfiques aquí donades no són més que les que foren posades a deliberació i estudi: són les que després de llargues deliberacions han arribat a obtenir el sufragi favorable dels quatre quins de membres votants de l'Institut. El respecte del seny pregó de la nostra llengua i de la seva tradició literària ha inspirat als membres de l'Institut d'Estudis Catalans els subtils sotaços per on creien que podia passar-se pura la flor, així com la conveniència patristica d'afirmar una norma nacional els ha imposat de vegades el sacrifici del propi i personal criteri.

II. En la recerca de motius fonamentals que permeten fixar cada una de les normes ortogràfiques, se troba el català atret per criteris científics i ben sovint contradictoris. Els segles XIII, XIV, XV i XVI van deixar-nos una tradició literària de grafies generalment admeses que foren gràciosa expressió del seny de la nostra llengua, fàcil i constant en els registres i diplomes cancellerescs, un poc més difícil de collir entre les errades i extravagàncies

dels escriptors privats. L'origen etimològic de les paraules imposa solucions en la seva transcripció gràfica d'una força científica indiscutible en la nostra i en les altres llengües romàniques. Una tendència natural mou l'home d'estudi a deixar marcats a la paraula escrita els valors fonètics dels sons fins allà on la seva expressió resulta possible.

Cap d'aquests criteris, però, té una valua científica prou gran per a imposarse sempre que's troba en contradicció amb els altres. La tradició literària no fou sempre constant i quedà compromesa per una admissió servil de formes estranyes en els segles XVII, XVIII i XIX, sense comptar que existeixen lleis vitals d'evolució de les llengües que impedirien avui a qualsevol llengua parlada l'adopció absoluta de formes ortogràfiques corrents a l'Edat Mitja. L'etimologia no sempre és tant precisa com en els mots que vénen del grec o del llatí i fins en aquests no pot autoritzar la restauració de lletres i formes caigudes en desús, rebutjades per la tradició, contràries a lleis fonètiques ben vives. La solució fonètica és força sovint imperfecta per ser molt més gran el nombre de sons que el de lletres per a representar-los, a més a més de ser causa de perturbació la lluita entre formes fonètiques dialectals contradictòries.

Els membres de la Ponència ortogràfica de l'Institut i l'Institut en plè han arribat a un compromís entre aquests criteris igualment científics, resolent-se en cada cas per la solució que més els concordava o pel criteri que amb més força pugnavia per sostenir-se adins del sistema que del conjunt anava resultant. No han pogut oblidar que, en la lluita entre diferents formes dialectals, la metròpoli té una gran influència en la formació d'una llengua literària, ni han menyspreat el valor fonètic de certes regions que distingeixen lletres confoses en la pronunciació de Barcelona. No sempre han pogut ni han cregut haver-se de substraure a consideracions sentimentals que neixen de l'actual lluita en la producció literària.

III. Per això, al girar els ulls enrera i considerar el camí que hem fet, no podem estar-nos de pensar que en les discussions de l'Institut per la formació d'aquestes normes ortogràfiques s'han registrat en compendi totes les opinions en lluita que's regiren en l'actual producció literària de Catalunya.

No sols hi han trobat defensors els diferents criteris, sinó els sistemes més generals fins ara. L'ortografia que posava el seu més alt valor en el respecte de les formes tradicionals, la que va començar per l'instauració de grafies més directament fonètiques i se va perfeccionant-se amb la restauració de formes corrents en els nostres clàssics, la més radical que no recula davant de la generalització de signes nous i de la supressió de tota mena de lletres mortes, totes hi han tingut fermes defensors que, reduïdes les diferències tècniques, han sostingut la resistència en aquell ordre de raons sentimentals aon se ve a parar algunes vegades en l'adopció d'una sola ortografia.

I si, havent-se escoltat tot i sospesat i discutit, ha arribat l'Institut a un conjunt de solucions harmòniques i per què no hauriem d'esperar que servís per a tots els catalans lo que s'ha fet tenint presents tots els criteris i els sistemes generalment coneguts a Catalunya? El que trobi en aquestes normes solucions en contradicció amb el seu pensar, consideri que altres, pensant com ell, s'han trobat davant de raons científiques tant sòlides, que abans de consentir-hi ell, ja hi han consentit.

Es indubtable que hi ha en aquestes normes ortogràfiques un seny que va afirmant-se y consolidant-se per si sol entre mitg de la més gran diversitat de formes, desde molt abans de crear-se l'Institut, com subsistirà i se consolidarà més encara d'aquí andavant. Per què havia d'oposarse ningú que bon català sigui a l'interès vital de la nostra llengua de vestir-se amb formes consagrades i definitives? L'incoherència i la diversitat de normes ortogràfiques col·loca avui la llengua cata-

lana en condicions d'inferioritat per a triomfar en la concurrència amb les altres llengües romàniques.

Posem-nos tots a escriure el català ab la mateixa ortografia, i haurèm augmentat en una mida quasi bé inconmensurable l'escassa facilitat que avui té el poble per a apropiarse'n la seva expressió literària. Què val davant d'això l'escrúpul d'un criteri filològic, que així com així ja fou tingut en compte? Ningú podrà considerar-se en perdua a l'abandonar les pobres personals originalitats per a adoptar la pompa escrita d'una llengua igualment usada per tots els pobles de llengua catalana.

I

No s'escriurà amb *a* sinó amb *e* la terminació del plural dels noms en *-a* i les terminacions verbals en *-s*, *-n*, *-m* i *-u* d'aquells temps en què la tercera persona del singular acaba en *-a*; així, tot escrivint-se *taula, força, formiga, força, teorema*, etc., amb *a*, s'escriurà, en el plural, *taules, forces, formes, teoremes*, etc., amb *e*; tot escrivint-se *pensa, trenca, prega, siga*, etc., amb *a*, s'escriurà *penses, trenques, trenques, pregues, preguen, sigues, siguen*, etc., amb *e*; tot escrivint-se *pensava, dormia, faria*, etc., amb *a*, s'escriurà *pensaves, pensaven, pensàvem, pensàveu, dormíem, dormíem, dormíem, faríem, faríem, faríem*, etc., amb *e*.

II

S'escriurà *g* i no *j* davant de *e*, i. Ex. *gendre, geniva, geografia, gerani, ginebreda, girafa, marge, ingenu, gastralgia, sacrilegi, menges, mengivol* (en què la lletra *g* representa el mateix so que la lletra *j* en *jaspi, jove, jura, gorja, menja, menjoteja*); *-aventatge, melge, relloige, viatge, viatgin* (en què les lletres *ig* representen el mateix so que les lletres *ij* en *lleija, lleijor, viatja, viajar*). Excepció. S'escriurà *j* davant de *e*: en els mots *jerarquia, jeroglífic, jeure*, (forma secundària de *jaure*), *majestat* en els nexes *-jecc-* i *-ject-* (Ex.: *objecció, projecció, abjecte, adjectiu, conjectura, injectar, trajectoria*) i en alguns noms propis com *Jesús, Jerusalem, Jeremias, Jeroni*.

III

Dins l'ortografia catalana, trobem usades: I. Una *h* etimològica, *h* que correspon a una *h* llatina o a un esperit aspre grec. Ex.: *homs, hipòtesi*; II. Una *h* signe rememoratiu d'una consonant desapareguda. Ex.: *rihent* (de *ridendo*), *rahó* (de *rationem*); III. Una *h* mer signe de pronunciació discil·làbica. Ex.: *atribuir* (llat. *attribuere*), *llehó* (llat. *leonem*); i IV. Una *h* sense cap valor fònic ni etimològic, escrita darrera de tota *c* final. Ex.: *amic* (llat. *amicus*).

D'aquestes quatre *hh* continuarà usantse la primera, la *h* etimològica; però se suprimiran les altres tres (ja de fet suprimides per un gran nombre d'escriptors); així, no se escriurà *crehença, rahó atihar*, etc., sino *creença, raó, atiar*, etc., ni *atribuir, influheix*, etc., sino *atribuir, influeix*, etc., ni *amic, arch, gràfic*, etc., sino *amic, ars, gràfic*, etc., però s'escriurà: *hàbit, habitar, haver, heretar, heroic, historia, hivern, home, holocaust, hora, hostal, hospital, hoste, humà, humil, ahir* (llat. *heri*), *adherència, inherent, inhumà, cohesió, exhalar, exhumar, inexhaurible, prohibir, vehement, vehical*, així com *harmònic, inharmònic, hèlix, antehèlix, hemicicle, heterogeni, hexàmetre, hidrogen, higròmetre, hipertrofia, hihotètic, homologia, horitzó*, etc., etc.—S'escriurà, però, *Espanya*, (llat. *Hispania*), *oreneta* (de *hirundo*), *ordi* (de *hordèum*), *eura* (de *hedera*) mots que, ja d'antic, tothom escriu sense *h*.

IV

Els nexes grecs llatins, *ph*, *th*, *ch*, i *rh* seràn reemplaçats (com ja és costum de ferho) per *f*, *t*, *c* o *qu* i *r*; així, no s'escriurà *philosophia, theorema, chòlera, chiropter, rhetòrica*, etc., sino *filosofia, leorema, còlera, quiropter, retòrica*, etc. S'acceptuaràn solament els mots com *chor* diferenciat així gràficament de *cor*.

Anàlogament, la *y* grega, no serà transcrita per

y sinó per i; així, no s'escriurà *systema*, *ethylic*, *rhythme*, etc., sinó *sistema*, *etic*, *ritme*.

V

La i asil·làbica darrera de vocal no s'escriurà y sinó i. Ex.: *aire*, *daina*, *raïma*, *empaitar*, *escairar*, *remei*, *rel*, *reina*, *meitat*, *noi*, *almoïna*, *boirós*, *avui*, *cuina*, *cuiraça*, *buidar*, *creta*, *duia*, *noia*, *remeiar*, *baioneta*, *joïós*.

Quan una i àtona precedida de vocal no es asil·làbica o una i tònica no accentuada gràficament va darrera d'una vocal, l'absència del diftong s'indicarà escrivint una dièresi sobre la i. Exemple: *reïna*, *reïnós*, *raïmet*, *raïm*, *heroïna*, *reïx*, *menyspreït*. Ex.: No s'escriurà i sinó i: I. Dins les terminacions *-ible*, *-isme*, *-ista*, *-itat*. Ex.: *increïble*, *egoïisme*, *panteïsta*, *tenuïtat*. II. Dins les terminacions dels verbs pertanyents a la tercera conjugació. Exemple: *agraïr*, *influir*, *influiré*, *influiria*, *obeïm*, *obeïu*, *constituït*, *constituïda*. III. Darrera dels prefixos *co-* i *re-*. Ex.: *coïncidir*, *reïmpressió*. Però *reïx*, *reïxi*. IV. Darrera d'una vocal que porti un accent gràfic. Ex.: *continúit*, *estudiït*.

VI

La partícula copulativa provinent de la conjunció llatina *et*, que els antics escrivien normalment *e* (*jo e tu*), serà escrita *i* (*jo i tu*), no *y* (*jo y tu*).

VII

S'escriuran ab l doble (pronunciada *l+l*), no sols els mots com *ca-rre-tel-la*, *pot-xi-nel-li*, en els quals encara sol pronunciar-se el dit sò, sinó en tots els mots erudits que en llatí presenten *ll* (o en grec *λλ*), en els quals la transcripció tradicional catalana *ll* (pron. *l+l*) ha estat reemplaçada per la transcripció castellana *l* senzilla; tals son, entre altres, *allegoria*, *al·literation*, *al·locució*, *al·lotròpic*, *al·lucinar*, *al·ludir*, *apellar*, *bel·licós*, *cancellar*, *capillar*, *cavillació*, *cèl·lula*, *circumvallació*, *collaborar*, *collapsus*, *collateral*, *collació*, *collecta*, *collega*, *collegi*, *collisió*, *col·locar*, *col·loqui*, *constel·lació*, *crystal·lografia*, *destillar*, *el·lipse*, *emol·lient*, *equi·pollent*, *excel·lent*, *expellar*, *filoxera*, *flagel·lació*, *fol·licol*, *gal·licisme*, *idilli*, *il·legal*, *il·legítim*, *illès*, *il·licit*, *il·limitat*, *il·luminar*, *il·lusió*, *il·lustre*, *impe·llir*, *installació*, *intelligent*, *libèl·lula*, *malleable*, *maxillar*, *mellifla*, *metallúrgia*, *mil·lèsim*, *nullitat*, *oscillar*, *palliat*, *palliatiu*, *Pallas*, *palli*, *paral·lel*, *paral·laxi*, *pollen*, *Pò·lux*, *pullular*, *pusil·lanim*, *rebellió*, *repellar*, *satèl·lit*, *sibilla*, *sillaba*, *sil·logisme*, *sol·licitar*, *vacillar*, *velleïtat*.

Però mentre no es convingui representar la l palatal altrament que amb el símbol *ll*. (Exemple: *Aquella*, *aixel·la*, *sella*), la l doble serà escrita intercalant un punt entre les dugues *l*: *carretel·la*, *potxinell·li*, *col·legi*, *intel·ligència*, etc.

VIII

M i n interiors davant de consonant:

Davant de *b*, *p* i *m*: s'escriurà constantment *m*. Ex.: *ambre*, *tomba*, *ombra*, *combustible*, *embenar*, *imbibició*: *ample*, *pàmpol*, *romprer*, *comparar*, *emparar*, *emplujat*, *impunit*, *impiados*, *commoure*, *commensurable*, *commular*, *emmalaltir*, *emmagatzemar*, *emmirallar*, *immens*, *immortal*, *immediat*, *immersió*, *immiscible*, *imminent*.

Davant de *f*, s'escriurà per regla general *m*. Ex.: *càmfora*, *àmfora*, *èmfasi*, *imfa*, *nimfa*, *triomf*, *amfibi*, *amfiteatre*, *simfonia*, *emfàtic*. Ex.: Els prefixos *con-*, *en-* i *in-* (que canvien la *n* en *m* davant de *v*, *p* i *m*) conserven la *n* davant de *f*: *confegir*, *confessar*, *confiar*, *confondre*, *confarria*, *enfibrat*, *enfainat*, *enfortir*, *enfosquir*, *enforçar*, *enfredorir-se* (però *emfàtic*, *emfisema*, *emfragma*), *inflar*, *infant*, *infinit*, *influent*, així com *infern*, *inferior*.

Davant de *n*: s'escriurà *no m* (no *mp*) d'acord amb la pronunciació. Ex.: *ennuolarse*, *ennegrir*, *connivència*, *innecessari*, *innovació*, *innat*; *condemna*, *indemne*, *solemnia*, *amnistia*, *columna*, *damnació*.

Davant de *c* i *t*: s'escriurà *mp* en els mots presos del llatí els quals presenten en aquesta llengua el nexa *mp*. Ex.: *exempció*, *redempció*, *assumpció*, *consumpció*, *presumpció*, *exemple*, *prompte*, *redemptor*, *peremptori*, *sumptuos*, *presumptuos*, *consumptiu*, *contemplable*, així com *temptar* i *compte*, *comptar* (en francès *compter*), però *comtar*=narrar, *retreure* (en francès *contar*).—En els altres casos s'escriurà *n*: *tancar*, *encarir*, *encès*, *encerçar*, *concepte*, *content*, *enterbolir*, *interior*, *empenya*, etc., etc. Ex.: *comte* (cast. *conde*), *femta*, *impremta*.

Davant de les altres consonants: s'escriurà *n*. Ex.: *venda*, *endolcir*, *sangonós*, *engolir*, *diumenge*, *engelosir*, *ginjol*, *conjurat*, *enlairar*, *enllestir*, *conquilla*, *enquesta*, *enraonar*, *consirós*, *ensuperbir*, *enveja*, *envellir*, *canvi*, *minvar*, *enxima*. Excepcions: *premsa*, *Samsó*, *somriure*, *tramvia*.

Noteu: *setmana* (no *semmana*), *coïna* (no *conna*), *sagna* (no *sangna*).

IX

Proposició provinent de *apud*: *ab* i, amb l'adjunció d'una nasal, *amb*; la primera forma (*ab*), emprada sistemàticament pels autors antics (que escrivien també normalment *abdos* per *ambdos*, de *ambi duos*) i, fins fa poc, d'ús general dins el llenguatge escrit; la segona (*amb*), gaudint, dins el domini lingüístic català, d'una extensió incomparablement més gran que *ab* i l'única emprada en la pronunciació normal de Barcelona:

S'escriurà *amb*, evitant-se així un divorci no prou justificat entre la llengua escrita i la parlada.

X

S'usarà *q* i no *c* davant de *u* asil·làbica, la qual s'escriurà amb dièresi (*ü*) davant de *e* i de *i*, i sense davant de *a* i de *o*. Ex.: *quatre*, *quan*, *quanc*, *qual*, *quart*, *quadrilàter*, *qualitat*, *aquàtil*, *aquós*, *equador*, *obliqua*, *iniqua*, *qüestió*, *equestre*, *frequènt*, *conseqüència*, *eloqüència*, *delinqüent*, *delinqüescent*, *obliquitat*, *quota*, *aliquota*, *quocient*, *quotidià*; però *cueta*, *cuaça*, *cuota*, derivats de *cua* (irisil·lals), *evacuar*, *vacuïtat*, de *vacuus* (tetrasil·lals), *perspicuïtat*, *innocuïtat*, de *perspicuus*, *nocuus* (pentasil·lals).

XI

Dins les paraules erudites s'escriurà rigorosament *s* o *ss* segons que el llatí presenti *s* o *ss*. Ex.: *adhesió* (no *adhecció*), *apoteosi*, *asil*, *basílica*, *centesimal*, *cohesió*, *conclusió*, *corrosió*, *difusió*, *eclésiàstic*, *entusiasme*, *episodi*, *exclusió*, *explosió*, *icosaedre*, *infinitesimal*, *lesió*, *misàntrop*, *museu*, *nasal*, *proselit*, *residu*: *admissió* (no *admisió*), *agressió*, *abscissa*, *accessor*, *assidu*, *colossal*, *dissolut*, *impressió*, *premissa*, *pressió*, *vicissitud*.

El prefixe *trans-* no serà mai escrit *tranç-*: així, *transacció*, *intransigent*, no *trançacció*, *intrançigent*.

XII

El sò de *s* sorda, que, seguint un criteri alora etimològic y tradicional, totom convé a representar per *c* davant de *e*, *i*, en mots com *cent* (de *centum*), *vèncer* (de *vincere*), *essència* (de *essentia*), s'escriurà anàlogament amb *c* i no amb *s* (o *ss*) en fi de dicció o davant de *a*, *o*, *u*, en mots com *dolç* (de *dulcis*), *venç* (de *vincit*), *aparença* (de *apparentia*), *faça* (de *faciat*).

Ex.: *dolç* (*dolços*, *dolça*, *dolces*, *endolcir*, *dulcificar*), *calç*, *la falç*, *eficac* (*eficaces*, *eficacia*), *feliç* (*feliços*, *felicitat*), *atruç*, *vivaç*, *preçoç*.

glac (*glaciar*, *glacial*), *braç* (*braços*, *abraçar*, *bracet*), *llaç* (*enllaçar*), *faç* (*faciat*), *lluç*, *balança* (*balancejar*), *frança* (*francès*), *solaç* (*solaciós*), *comerç* (*comercial*), *calçar* (*encalçar*, *descalçar*), *paniç*, *pedriç* i els altres derivats en *-iç*, *vincladiç*, *enyoradiç* i els altres derivats en *-diç*, *venedigiç*, *bellugadiç* i els altres derivats en *-diça*, *cammaç*, *bonaç* i els altres derivats en *-aç*, *açó* (*ecce hoc*).

esperança (*esperancar*), *venjança*, *assegurança* i els altres derivats en *-ança*, *temença*, *parença* (*aparençar*, *parencer*), *coneixença* i altres derivats en *-ença*, *escurçar*, *avençar*, *alçar*, *cançó*, *llençol*, *començar*, *adreçar*, *destroçar*, *març*, *torça*, *terç* (*terça*, *tercer*).

S'admet, però, la substitució de la *c* tradicional per *s* o *ss* en els mots presos de l'àrab, en els quals ja d'antic és noten freqüents vacil·lacions entre *c* i *s*; tals són, entre altres, *safrà*, *sucre*, *sabata*, *safata*, *Saragossa*, *assolar*, *arròs*.

Acabarà

Vida Tarragonina

III

Ademés de la supresió dels consums com causa productora del actual estat de floreament en la vida de nostra ciutat, varem fixar-ne dugues més, una d'elles, es les bones cullites de la comarca que son satisfetes a preus molt remuneradors. Una multitud de famílies acomodades, però que la seva mitjana riquesa la constituïa la propietat rústica, se veieren de sopte poc menys que arruinats. La filoxera matant les vinyes, primera riquesa del país, portà la miseria de casa en casa, i segurament hauria acabat amb els pocs recursos que al propietari quedaven sino hagués estat que aquest, fent un gros esforç i revestint-se de valor, no hagués començat decididament el replanteig de finques, estalviat per a altre cantó fins lo més necessari.

Ensenyorida la miseria del nostre camp i la pobresa dels petits i mitjans propietaris, no'ls hi quedà més remei que hipotecar ses millors finques per a respondrer de les quantitats deixades al 6, 7 i més per cent.

Molts que al hivern vivien a ciutat, deixaren el pis i passaren al poble; d'altres que a la capital hi residien tot l'any, per a l'educació dels fills, imitaren als altres fent vida de rigorós estalvi i sacrifici.

Els diuers enmatlleuats, havien de tornar pagant els interessos i, per consegüent, s'havien de suprimir els luxos i comoditats de la vida de ciutat. Així, tota aquella gent mitjament rica, passà a fer vida de poble i la nostra ciutat més que cap altra, per la classe de veïnat que hi havia, en sofri les conseqüències.

Hem passat un període de 15 anys, en els que els propietaris no han pensat més que lo que podien estalviar-se, i, per conseqüència, 15 anys que l'industrial no ha pogut fer una venda d'importància, essent aquesta una causa de que tots aquells que no han pogut resistir i esperar millor temps, forsosament hagin tancat ses portes, deixant a Tarragona, i potser renegant d'ella, per a anarsen a sofrir miseries en lloc menys conegut.

Mes aquest període de pobresa ha passat; el propietari, fent continuats esforços, ha conegut replantar ses finques i encara aquesta forta contrarietat fins ha servit per a fer-l'ho estudiós; l'avut treu de la terra més, molta més cullita que abans, i essent aquesta pagada a bons preus, ha fet que pogués en poc temps tornar els diners enmatlleuats i ja una mica refet de la sotragada, torna a anyorar la vida còmoda de ciutat, i cap allí, impulsat i requerit per la família's dirigeix.

I avui Tarragona torna a ser la ciutat que acull als mateixos propietaris que forsosament i amb recansa varen deixar-la; avui tornem a saludar i estrenyer la mà a persones amigues que s'en anaren i que sols veiem de quan en quan, i les veiem atravesar nostres carrers en dies de mercat, i que son precisament aquells mateixos propietaris amics i coneguts nostres que venen, no esperant trimesstralment a casa del corredor per a reformar la lletra del Banc, sino acompanyant a ses mullers i filles a les cases de nostres industrials, que cobren ab més puntualitat les compres i encàrrecs que s'els hi fan, i per això en definitiva, veiem cases reformades, botigues restaurades i més plenes de llum, amb més dependència i guanyantse tots plegats mellor la vida, sense les penes d'uns quants anys enrera; per això no veiem avui una botiga amb liquidació forsova, ni gent que, per no poder pagar la lletra que venç, fuig vergonyosament de la ciutat.

Les finques replantades produiran altra volta el trafic al moll, per això comensem avui a veurer milers de botes escampades pels andens i una munió de carros que, anant i venint, donen la nota alegre del despertar de Tarragona.

Les bones cullites i'ls bons preus a que's paguen són, sens cap mena de dupte, altra causa de l'actual florent vida tarragonina.

Banquet a en Rovira Virgili

Es amb gran satisfacció que copiem del volgut confrare *El Poble Català* de Barcelona, la següent alocució, endressada als catalans, i dedicada a honorar al nostre compatriota en Antoni Rovira Virgili.

Als nacionalistes de Catalunya

De tots vosaltres, ben segurament, es coneguda la meritíssima tasca patriòtica que d'uns quants anys ensà vé realitzant l'il·lustre escriptor català Antoni Rovira i Virgili.

Lo millor de la seva joventut i del seu talent, han estat per ell esmersats en l'estudi dels moviments nacionalistes que arrèu del món, com una sorprenent manifestació de les novíssimes corrents polítiques i socials, comouen les consciències de les multituds. Ell ens ha fet conèixer les causes nacionals de tants pobles de la Terra que, com Catalunya, treballen per a realitzar llurs reivindicacions i per a reconquerir llur nacionalitat, extrafeta o anorreada per l'unitarisme cessarista dels grans estats. Ell amb la seva pròdiga tasca, ens ha explicat la significació, la força i el valor d'aquestes grans lluites dels pobles que pugnen per a desfer l'injust i artificios mapa polític del món.

Gran cor de patriota el cor d'en Rovira, notéu com la seva obra no ha tingut l'exclusiva finalitat d'una freda investigació científica. Es per Catalunya, pel Nacionalisme de Catalunya, que ha estudiat el conjunt impresionant dels moviments patriòtics i el detall proluxe de cada un d'ells. I les ensenyances que n'ha deduit, les lleis o les característiques que ha descobert, li han dit com es justa, com es forta, com es moderna, com es fatalment triomfadora, la causa universal de les nacions oprimides i, per tant, la causa del Nacionalisme Català.

A cada investigació, el seu cor de patriota se sent confirmat en sa fe; de cada anàlisi, un nou argument n'esdevé en pró de la reivindicació nacionalista; de cada observació, una déu d'esperança en la victòria de Catalunya.

Contrastant aquests Nacionalismes, comparant-los amb el nostre, en Rovira i Virgili ha pogut